Noodtoestand

BETEKENIS & DEFINITIE

Noodtoestand is de situatie waarin een staat de opschorting van bepaalde rechten afkondigt in verband met binnenlandse of internationale crisis.

Rechtvaardigingen van de noodtoestand zijn bijv. bedreigingen van nationale veiligheid door gewapend binnenlands verzet, oorlog en natuurrampen. Volgens het VN-verdrag (BuPo) moet het uitroepen van de noodtoestand worden gemeld bij de VN. Zij zou niet langer dan 90 dagen moeten duren. In de praktijk duren noodtoestanden vaak veel langer; zo waren in Jordanië op grond van noodbepalingen politieke partijen veertig jaar lang verboden. De noodtoestand mag volgens internationaal recht geen inbreuk maken op niet-opschortbare rechten. De VN Subcommissie rapporteert geregeld over noodtoestanden.

Bron: Amnesty International

Niet-opschortbare rechten zijn rechten die nooit buiten werking kunnen worden gesteld, ook niet in tijd van oorlog of noodtoestand.
Volgens het VN-verdrag (BuPo) zijn dat de rechten op leven, vrijheid van geweten en geloof, erkenning als persoon voor de wet (habeas corpus), vrijwaring van slavernij, vrijwaring van marteling en wrede behandeling, vrijwaring van gevangenneming wegens schulden en vrijwaring van twee maal bestraffing voor hetzelfde misdrijf (ne bis in idem). De vrijheid van meningsuiting is geen niet-opschortbaar recht. In de prakijk zijn beperkingen aan vooral het verstrekken van informatie een van de eerste maatregelen die een overheid of militair apparaat in tijden van crisis neemt, zoals door militaire censuur.